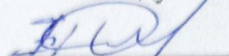

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН, ІНФОРМАЦІЇ ТА
РЕГІОНАЛЬНИХ СТУДІЙ

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач випускової кафедри

 Ніна РЖЕВСЬКА

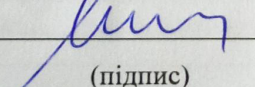
« 15 » / 06 2023р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
ВИПУСКНИЦІ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 291 «МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ,
СУСПІЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ ТА РЕГІОНАЛЬНІ СТУДІЇ»
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«МІЖНАРОДНА ІНФОРМАЦІЯ»

**Тема: «ПУБЛІЧНА ДИПЛОМАТІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗОВНІШНЬОЇ
ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ»**

Виконавець: здобувачка вищої освіти 4 курсу, 409 групи, Карпінська Тетяна
Станіславівна

Керівник: к.і.н., доцент кафедри міжнародних відносин, інформації та
регіональних студій Дерев'яно Ігор Петрович

Нормоконтролер:
(підпис)

Олексій МЕНДРІН

КИЇВ 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ.....	7
1.1. Основні концептуальні підходи до визначення поняття «публічна дипломатія».....	7
1.2. Публічна дипломатія і «м'яка сила».....	15
РОЗДІЛ 2. Особливості, форми та різновиди публічної дипломатії.....	19
2.1. Основні форми та види публічної дипломатії.....	19
2.2. Ключові завдання, функції, інструменти публічної дипломатії.....	23
2.3. Місце публічної дипломатії у формуванні зовнішньо-політичного іміджу держави.....	28
РОЗДІЛ 3. ПУБЛІЧНА ДИПЛОМАТІЯ УКРАЇНИ: ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	34
3.1. Інституціалізація публічної дипломатії України.....	34
3.2. Стратегія публічної дипломатії МЗС України 2021–2025 рр.....	38
3.3. Особливості здійснення публічної дипломатії України в умовах війни...	41
ВИСНОВКИ.....	47
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	50

ВСТУП

Актуальність теми «Публічна дипломатія як інструмент зовнішньої політики України» полягає в тому, що в сучасному світі успішне ведення зовнішньої політики вимагає комплексного та мультирівневого підходу для досягнення своїх цілей. Ось чому в даному контексті публічна дипломатія стає важливим інструментом, котрий допомагає, по-перше, формувати та управляти іміджем країни, по-друге, сприяє взаєморозумінню та, врешті-решт, підтримці міжнародної співпраці.

По-перше, в умовах глобалізації та зростання впливу громадськості публічна дипломатія вкорінюється та стає ключовим механізмом для сприяння залученню уваги міжнародних акторів до зовнішньо-внутрішніх аспектів держави. Вона дозволяє країнам презентувати свої цінності, культуру, досягнення та переконати світ у своїх перспективах та потенціалі. Публічна дипломатія стає важливим інструментом для підтримки національних інтересів та реалізації зовнішньополітичних стратегій.

По-друге, в контексті геополітичних зрушень та конфліктів активне використання публічної дипломатії набуває особливої ваги. За допомогою відкритих комунікаційних каналів та медіа, країни мають вплив на думки мас. Інформаційна війна та дезінформація стають викликом для держав, і публічна дипломатія є засобом протидії таким негативним явищам, сприяючи налагодженню діалогу.

По-третє, Україна як держава, що переживає складні геополітичні та економічні виклики через повномасштабне вторгнення РФ на її територію, має неабиякий потенціал у застосуванні публічної дипломатії. Завдяки активній комунікації з міжнародними акторами задля просування своїх інтересів на міжнародній арені, Україна покращує своє іміджеве сприйняття, залучає іноземні інвестиції, дає розголосу ситуації задля підтримки та партнерства з іншими країнами. Публічна дипломатія – це в першу чергу про підтримку відкритого діалогу, що дозволяє збільшувати довіру та взаєморозуміння,

відкривати двері на шляху до нових зовнішньополітичних можливостей України.

Тому дослідження публічної дипломатії як інструменту зовнішньої політики України має не лише розкрити потенціал цього інструменту, а й дати практичні рекомендації щодо його ефективного використання в контексті сучасного світу.

Метою даної дипломної роботи є дослідження публічної дипломатії як інструменту зовнішньої політики України. Для досягнення цієї мети поставлені такі **завдання**:

1. Визначити основні концептуальні підходи до визначення поняття «публічна дипломатія» та проаналізувати їх сутність і взаємозв'язок з зовнішньою політикою.
2. Вивчити форми, види та особливості публічної дипломатії як інструменту зовнішньої політики і розкрити їх роль у формуванні зовнішньо-політичного іміджу держави.
3. Проаналізувати інституціалізацію публічної дипломатії в Україні та дослідити стратегію публічної дипломатії МЗС України на період 2021-2025 років.
4. Використовуючи емпіричний метод, зібрати та аналізувати статистичні дані, оглянути літературу та документи, що стосуються публічної дипломатії.
5. Застосувати компаративний метод для порівняння практики публічної дипломатії в різних країнах та виявлення спільних тенденцій та відмінностей.
6. Використати метод івент-аналізу для детального аналізу конкретних подій та заходів публічної дипломатії України.
7. Опрацювати отримані результати та сформулювати науково обґрунтовані висновки щодо ролі та значення публічної дипломатії в зовнішньо-політичній діяльності України.

8. Визначити практичне значення отриманих результатів для державних органів, академічного середовища та дослідницьких установ.

9. Апробувати результати дослідження на наукових конференціях та нарадах.

10. Вивчення особливостей здійснення публічної дипломатії України в умовах війни та визначення проблем та викликів, з якими стикається країна у цьому процесі.

Об'єктом дослідження є публічна дипломатія як інструмент зовнішньої політики.

Предметом дослідження є практичний аспект публічної дипломатії в контексті зовнішньої політики України.

Для досягнення поставлених завдань використовувалися такі **методи дослідження**:

1. Емпіричний метод, який передбачав збір та аналіз статистичних даних, огляд літератури та аналіз документів.

2. Компаративний метод, який дозволив порівняти практику публічної дипломатії в різних країнах та визначити спільні тенденції та відмінності.

3. Метод івент-аналізу, який застосовувався для аналізу конкретних подій та заходів публічної дипломатії України.

Апробація отриманих результатів. Отримані результати дослідження апробовані під час круглих столів на наукових конференціях та нарадах шляхом партисипації у міжнародній науково-технічій конференції «АВІА», де презентувала статтю на тему «Aviation safety serving as the cornerstone for international collaboration», а також в науковій студентській конференції «Молодь без Кордонів», де представляла тези на тему «Медіація як форма міжкультурного діалогу» [5,6]

Структура дипломної роботи. Дипломна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. Перший розділ присвячений теоретико-методологічним засадам публічної дипломатії,

включаючи визначення поняття, концептуальні підходи та їх взаємозв'язок з м'якою силою. У другому розглядаємо форми та види публічної дипломатії, а також функції та інструменти, які вона використовує. В третьому розділі аналізую роль публічної дипломатії в формуванні зовнішньо-політичного іміджу України та досліджую стратегію публічної дипломатії МЗС України. Висновки містять узагальнення отриманих результатів дослідження та практичні рекомендації.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ

1.1. Основні концептуальні підходи до визначення поняття «публічна дипломатія»

За словами Джозефа Ная, «мистецтво та наука публічної дипломатії заключається у впливі на думки та почуття громадськості на міжнародній арені з метою досягнення зовнішньополітичних цілей» [40, с. 255-260.]. Останні передбачають такий невід'ємний елемент, як залучення громадськості в процес формування та виконання зовнішньополітичної стратегії країни є включеною складовою, за словами Міклоша Хорнока [47].

Журналісти вперше згадали термін «публічна дипломатія» як синонім слова «ввічливість».

У 1856 році The Times опублікувала статтю про діяльність президента Франкліна Пірса.

У 1871 році конгресмен США Семюель Кокс використав цей термін у значенні «відкрита і чесна дипломатія».

Джозеф С. У своїй книзі «Public Diplomacy: Lessons from the Past», відомий американський політичний діяч та дипломат Джозеф Най розглядає, яку роль відіграє публічна дипломатія в досягненні зовнішньополітичних цілей. Він наголошує на тому, що «вплив на громадськість та створення позитивного іміджу країни можна досягти шляхом комунікації, культурного обміну та взаєморозуміння». [52, с. 107]

Найперша наукова дефініція терміну «публічна дипломатія» запропонована Едмундом Гулліоном, деканом школи права і дипломатії імені Флетчера Університету Тафтса у 1965 році: «публічна дипломатія пов'язана із впливом суспільних відносин на формування і здійснення зовнішньої політики. Її діяльність охоплює ті аспекти міжнародних відносин, які перебувають за рамками традиційної дипломатії: формування урядом однієї країни громадської

думки в іншій країні; взаємодія неурядових організацій однієї країни з відповідними організаціями в іншій країні; офіційні повідомлення про міжнародні відносини та вплив таких повідомлень на політику; здійснення комунікації між дипломатами та закордонними кореспондентами; процес міжкультурної комунікації. Основне у публічній дипломатії – транснаціональний потік ідей та інформації» [23].

Роль публічної дипломатії у впливі на громадськість, формуванні позитивного іміджу та сприянні зовнішньополітичним цілям країни підкреслюється цими визначеннями.

Публічна дипломатія – це сукупність заходів, які спрямовані на формування та зміцнення іміджу держави та її політики в очах всього світу. Це один з найважливіших інструментів зовнішньої політики кожної країни, який використовується для залучення іноземних інвестицій, розвитку туризму та підтримки зовнішньополітичних ініціатив.

На мою думку, основні концептуальні підходи до визначення поняття «публічна дипломатія» слід розділити на три основні напрямки: традиційний, інтегрований та критичний.

Традиційний підхід визначає публічну дипломатію як спробу впливати на інформаційне середовище для формування позитивного іміджу держави. Він базується на традиційних методах зовнішньополітичної комунікації, таких як засоби масової інформації, конференції, виставки, культурні програми тощо.

Інтегрований підхід вважає, що публічна дипломатія повинна бути узгодженою з іншими інструментами зовнішньої політики, такими як торгівля, економіка, культура та інші. Головні моменти даного підходу «засновані на важливості співпраці між державою та громадськістю», тобто суспільством, а також на необхідності врахування культурних та історичних особливостей кожної країни [37].

За критичним підходом, по-перше, публічна дипломатія виступає інструментом маніпулювання громадською думкою та втручання від імені держави у внутрішні справи інших країн. По-друге, слід розглядати публічну

дипломатію як інструмент глобалізації та пропаганди, який може бути використаний для зміцнення влади та забезпечення геополітичних інтересів держави [55, с. 189-192].

У сучасному світі публічна дипломатія стала необхідною складовою зовнішньої політики кожної країни, адже вона є ефективним інструментом для залучення іноземних інвестицій, розвитку туризму та підтримки зовнішньополітичних ініціатив. Однак, важливо враховувати різні концептуальні підходи до визначення поняття «публічна дипломатія», а також її можливі наслідки та ризики.

Звертаючи увагу на вищеописані напрями концептуальних підходів щодо визначення поняття «публічна дипломатія», варто зазначити також ряд конкретних підгалузей концептуальних підходів, яких можна дослідити через призму напрямів, зокрема дипломатичної галузі, політичної та культурологічної галузей [34, с. 173-174].

Пешочергово, розглянемо дипломатичний підхід. Згідно з цим підходом, публічна дипломатія визначається як зовнішньополітична діяльність держави, спрямована на взаємодію з громадськістю інших держав з метою досягнення політичних цілей. Основним інструментом публічної дипломатії за даним підходом є засоби масової інформації, культурні обміни, науково-технічна співпраця та інше. Дипломатичний підхід публічної дипломатії передбачає використання різних методів для міжнародної комунікації. Головною метою такого підходу є забезпечення більш ефективної взаємодії та підтримка політичних і геополітичних цілей країни.

Одним із найпоширеніших методів дипломатичного примирення є культурний обмін, що підкреслює взаємну підтримку розвитку культурних сфер, традицій, мистецтва та інших аспектів країни. Безперечно, культурний метод допомагає згуртувати людей і підтримує дружні відносини між країнами. Іншим методом публічної дипломатії є науково-технічна співпраця, що передбачає співпрацю між державами в галузі науки, технологій та інновацій. Це й спільні дослідження, обмін досвідом і знаннями, спільні проекти.

Прикладом застосування дипломатичного підходу в Україні є програма «Українські студенти-амбасадори». Програма заохочує студентів з інших країн до участі у вивченні української культури та взаємодії з українськими студентами. Це допомагає підтримати культурний обмін між країнами та збільшити взаєморозуміння [7, с.21].

Другим підходом до визначення публічної дипломатії, котрий зосереджений на використанні комунікаційних стратегій та технологій для створення позитивного іміджу держави та підвищення рівня взаєморозуміння між державами, є комунікаційний. Таким чином, комунікаційний підхід основоположується на розумінні взаємодії між державами, яка повинна включати низку комунікаційних ініціатив, таких як PR-кампанії, соціальних мереж, проведення культурних та спортивних заходів, наукових обмінів тощо.

Мета комунікаційного підходу передбачає підвищення відкритості та доступності діалогу між державами, зменшення конфліктів та вибудови довірчої стратегії. Серед відомих прикладів застосування комунікаційного підходу в публічній дипломатії можна відзначити програму «Open Doors» від Британської Ради, яка надає стипендії для студентів з інших країн для навчання в Великобританії. Україна активно використовує комунікаційний підхід у публічній дипломатії у розрізі обміну досвідом, використовує соціальні мережі та PR-кампанії для покращення іміджу та залучення інвестицій [30, 54, с. 202-212].

Наступним підходом, що також зосереджений на використанні культурних ресурсів для підвищення рівня взаєморозуміння між країнами та народами, є культурологічний підхід. Цей підхід сприяє позитивному іміджу держави та розвитку культурних зв'язків між країнами.

Основним інструментом культурологічного підходу є культурні програми, мистецькі проекти, обмін культурними делегаціями та інші заходи, що сприяють підвищенню взаєморозуміння та сприяють культурному діалогу між країнами.

Прикладом застосування публічної дипломатії в Україні в культурологічному підході, вважаю проведення культурних заходів, таких як фестивалі, виставки, концерти, спрямованих на презентацію української культури та історії за кордоном. Окрім цього, в Україні також реалізується програма студентської мобільності, яка сприяє взаєморозумінню підлітків з різних країн та підвищує престиж української освіти у світі.

Інший подібний підхід до культурологічного та дипломатичного є політичний підхід в публічній дипломатії, що підкреслює залежність цієї сфери від політичних цілей та здатності впливати на політичні процеси та рішення на міжнародному рівні. Цей підхід передбачає використання різноманітних інструментів, таких як публічні виступи, глобальні ініціативи, дипломатичні кампанії та державна інформаційна політика, для досягнення політичних цілей країни.

За допомогою політичного підходу, Україна може активно впливати на рішення на міжнародному рівні, наприклад виступати в ролі ініціатора, пропонувати рішення, створювати альянси та спільні декларації, а також залучати підтримку та консолідувати зусилля інших країн та організацій. Інтегральною частиною політичного підходу є громадська дипломатія та лобіювання, що розширює коло взаємодії та сприяє досягненню політичних цілей шляхом залучення громадськості та міжнародних акторів [47].

Політичний підхід включає здатність ефективно орієнтуватися в політичному просторі та взаємодіяти з різними політичними проблемами. Це означає розуміння політичних структур, процесів та інтересів різних держав, організацій і груп, а також здатність будувати ефективні відносини та забезпечувати підтримку своїх політичних цілей [24, с. 617-621, 25].

Успішне втілення політичного підходу в публічній дипломатії вимагає систематичного моніторингу та аналізу політичних процесів, дипломатичної навігації, готовності до реагування на політичні кризи, підтримки міжнародних норм та цінностей, а також розвитку довіри та добросусідства з іншими країнами.

Політичний підхід в публічній дипломатії вимагає високого рівня професіоналізму, стратегічного мислення та досвіду взаємодії з політичними суб'єктами на міжнародній арені. Ефективне застосування політичного підходу сприяє підвищенню впливу країни та зміцненню її позицій у світі. Зважаючи на складність і динамічність міжнародних відносин, політичний підхід є невід'ємною частиною ефективною публічної дипломатії. Це дозволяє країнам активно впливати на формування політичних програм, розширювати свої можливості та досягати своїх політичних цілей шляхом діалогу, співпраці та залучення різних зацікавлених сторін [26, с. 44-47].

Публічна дипломатія є важливим інструментом зовнішньої політики країн, спрямованим на підвищення рівня розуміння та довіри між країнами, а також на підтримку національних інтересів. Громадський підхід до визначення поняття «публічна дипломатія» передбачає залучення не лише урядових органів, але й громадських організацій, академічних установ та приватного сектора для досягнення політичних цілей та поліпшення міжнародних відносин.

Отже, політичний підхід у публічній дипломатії дозволяє державам формувати свою зовнішньополітичну стратегію, забезпечувати підтримку для своїх інтересів та цілей, а також впливати на глобальні політичні процеси. Важливою складовою політичного підходу є також здатність до адаптації та гнучкості, оскільки політична ситуація на міжнародній арені постійно змінюється, і необхідно швидко реагувати на нові виклики та можливості.

Також варто розглянути громадський підхід як той, що базується на ідеї, що публічна дипломатія повинна відображати думки та інтереси всіх груп населення, а не лише елітних категорій. Громадські організації та інші неурядові організації мають забезпечувати відкритість та прозорість у процесі публічної дипломатії, що дозволить враховувати розмаїття експертних думок та поглядів широкого загалу щодо міжнародних питань [26, с. 50-55].

Одним з інструментів громадської публічної дипломатії є культурні обміни та наукова співпраця, що сприяють підвищенню рівня взаєморозуміння та довіри між країнами та народами. Культурні обміни дозволяють країнам

показати свою культурну спадщину та народні традиції, що робить їх більш доступними та зрозумілими для інших країн.

Окрім того, громадський підхід передбачає залучення неурядових організацій до процесу формування та реалізації публічної дипломатії. Це можуть бути громадські організації, асоціації приватного сектору, наукові установи та інші структури, які можуть внести свій внесок у розвиток міжнародних відносин та досягнення політичних цілей країни.

Отже, громадський підхід до публічної дипломатії передбачає залучення громадських організацій, наукових установ та приватного сектора для досягнення політичних цілей та поліпшення міжнародних відносин. Важливими інструментами публічної дипломатії є культурний обмін і наукове співробітництво [41].

Останнім підходом, який розглянемо в даному підрозділі, є дослідницький підхід, що базується на аналізі та вивченні публічної дипломатії як академічної дисципліни, методів дослідження та теоретичних підходів, що використовуються для її аналізу та розуміння.

Дослідницький підхід у публічній дипломатії спрямований на глибоке вивчення та аналіз цієї дисципліни з академічного та теоретичного погляду. Він ставить перед собою завдання розкрити сутність публічної дипломатії, вивчити методи дослідження, а також розробити теоретичні підходи, що допомагають зрозуміти її роль, функції та вплив на міжнародні відносини.

Центральною метою дослідницького підходу є збирання та аналіз інформації про публічну дипломатію з різних джерел, включаючи наукові дослідження, документи, статистику, інтерв'ю з експертами тощо. Дослідники прагнуть зрозуміти процеси, що відбуваються у сфері публічної дипломатії, її основні принципи та тенденції, а також виявити чинники, що впливають на її ефективність [45].

Для досягнення своїх цілей дослідницький підхід використовує широкий спектр методів, включаючи аналіз документів, статистичні дослідження, інтерв'ю, експерименти, компаративний аналіз та інші. Застосовуються також

інструменти теоретичного аналізу, які допомагають розкрити поняття, моделі та концепції, пов'язані з публічною дипломатією.

Результати досліджень з дослідницького підходу дають змогу краще зрозуміти природу публічної дипломатії, виявити її сильні та слабкі сторони, ідентифікувати тенденції та розвивати нові концепції та стратегії.

За допомогою аналізу дослідження з публічної дипломатії, дослідники можуть виявити фактори успішності, такі як взаємодія з громадськістю, використання культурних аспектів та вплив на політичні процеси. Вони також можуть ідентифікувати проблеми та виклики, з якими зіштовхнеться публічна дипломатія, такі як недостатня координація між державними інституціями, недостатня взаємодія з громадськістю або недостатня увага до культурних аспектів.

Дослідницький підхід також сприяє розробці нових концепцій і стратегій публічної дипломатії. Академічні дослідження виявляють нові тенденції в цій галузі, такі як «роль соціальних медіа та розвиток нових комунікаційних технологій». Ми також можемо зробити внесок у розробку нових теоретичних підходів, які дозволять нам краще зрозуміти та пояснити процес і ефективність публічної дипломатії [46].

Загалом, дослідницькі підходи до публічної дипломатії є важливими інструментами для розуміння, аналізу та вдосконалення галузі. Розробка нових стратегій підвищують ефективність досягнення поставлених цілей. Дослідження у цій області допомагають мають також виявляти тренди та динаміку публічної дипломатії, розкривають ключові фактори успіху та виклики, з якими стикаються держави та актори міжнародної спільноти.

Дослідницький підхід дозволяє збагатити знання про публічну дипломатію як академічну дисципліну, розширити методологічну базу та концептуальний апарат. Він стимулює академічну спільноту до проведення досліджень, аналізу та обговорення нових ідей і підходів у сфері публічної дипломатії.

Важливо відзначити, що дослідницький підхід є взаємозв'язаним з іншими підходами до публічної дипломатії. Він сприяє поглибленню розуміння політичних, комунікаційних, культурних та громадських аспектів цієї дисципліни, їх взаємодії та впливу на міжнародну арену. Таким чином, дослідницькі підходи до публічної дипломатії відіграють важливу роль у забезпеченні її розвитку та вдосконалення. Сприяти глибшому розумінню цієї складної та багатогранної сфери, визначати нові тенденції та можливості, а також розробляти стратегії, які допоможуть підвищити ефективність публічної дипломатії в сучасному світі.

Підводячи підсумок, варто наголосити на тому, що кожен із цих підходів: дипломатичний, політичний, комунікаційний, громадський, культурологічний, дослідницький, відображає певний кут зору різних аспектах публічної дипломатії. Вивчаючи різні концептуальні підходи, ми отримати більш повне уявлення про природу та роль публічної дипломатії в сучасному світі. Крім цього, такі методи публічної дипломатії, як культурний обмін та науково-технічна співпраця допомагають підтримувати дружні міждержавні відносини на основі кращого розуміння культурних відмінностей.

1.2. Публічна дипломатія і «м'яка сила»

Публічна дипломатія та «м'яка сила» – це важливі компоненти сучасної зовнішньої політики, що передбачає залучення інвестиції, покращення дипломатичних відносин та вплив на глобальний устрій з метою досягнення стійкого миру та процвітання. Давайте ми розглянемо, що таке публічна дипломатія та «м'яка сила», як вони стали есенціальними елементами зовнішньої політики та як вони використовуються країнами для досягнення політичних та економічних інтересів [27, с. 123-124].

Публічна дипломатія є безпрецедентним процесом взаємодії країни з іншими країнами та громадськістю з метою підтримки своїх національних інтересів, що включає в себе проведення культурних заходів, співпрацю з міжнародними організаціями та дипломатичну місію держави закордоном.

Публічна дипломатія допомагає країні впливати на міжнародну арену, просувати свої інтереси та підтримувати дипломатичні відносини з іншими країнами.

«М'яка сила» – це інструмент зовнішньої політики, що використовує не зброю або економічний тиск, а вплив на культуру, ідеї та цінності інших країн. Це може включати в себе культурну дипломатію, гуманітарну допомогу, співпрацю з міжнародними організаціями та інші форми діяльності, що не вимагають прямого використання сили. «М'яка сила» дозволяє країні впливати на міжнародну арену та просувати свої інтереси, одночасно зберігаючи свою репутацію та підтримуючи добрі відносини з іншими країнами [27, с. 127-129].

Обидва інструменти взаємодіють між собою та є важливими компонентами зовнішньої політики. Публічна дипломатія допомагає країні просувати свої інтереси та зберігати дипломатичні відносини з іншими країнами, тоді як «м'яка сила» дозволяє країні впливати на культуру, ідеї та цінності інших країн.

Один з прикладів успішної публічної дипломатії Канади – її програма з привабливості для іммігрантів. Канада відкрита для прийому іммігрантів і активно просуває свою іміджеву кампанію, щоб залучити талановитих та кваліфікованих людей з усього світу. Це дозволяє Канаді отримувати нових працівників та інвесторів, що сприяє зростанню економіки та розвитку країни.

Крім того, Канада також активно співпрацює з іншими країнами в галузі культури та мистецтва. Канадські фільми, музика та література мають високу популярність у багатьох країнах світу, що дозволяє Канаді зберігати добрі відносини з іншими державами та просувати свою культуру та мистецтво на міжнародній арені.

Узагалі, публічна дипломатія та «м'яка сила» є важливими інструментами для країн, щоб просувати свої національні інтереси, зберігати добрі відносини з іншими державами та сприяти миру та процвітанню в світі. Канада є одним з кращих прикладів успішного використання цих інструментів та може слугувати для інших країн як зразок для наслідування.

В сучасному світі публічна дипломатія та «м'яка сила» є важливими компонентами зовнішньої політики країни, що «дозволяють залучати інвестиції, зберігати дипломатичні відносини та впливати на глобальний порядок для досягнення сталого миру та процвітання» [35].

Україна, як країна зі складною геополітичною ситуацією, активно використовує публічну дипломатію та «м'яку силу» для зміцнення своєї позиції на міжнародній арені. Як відомо, одним з прикладів успішного використання цих інструментів є проведення Євробачення 2017 в Києві. Ця подія привернула увагу мільйонів глядачів по всьому світу і дозволила Україні показати себе як сучасну, відкриту та гостинну країну.

Крім того, Україна активно використовує «м'яку силу» через культурну дипломатію, таку як популяризація української музики та літератури за кордоном. Наприклад, успіх гурту «Океан Ельзи» та письменника Андрія Куркова в Європі та США дозволив привернути увагу до України та засвідчити її як країну з багатою культурною спадщиною.

Україна також активно співпрацює з іншими країнами на міжнародній арені, що дозволяє їй зберігати дипломатичні відносини та впливати на глобальний порядок. Наприклад, «співпраця з Європейським Союзом та НАТО дозволяє Україні максимально використовувати свої можливості та зміцнювати свою позицію» на міжнародній арені [50].

Публічна дипломатія є важливою частиною зовнішньої політики будь-якої країни. Цей інструмент використовується для підвищення репутації нації, побудови міжнародних відносин, підтримки міжкультурного діалогу та сприяння економічному розвитку. Одним із найефективніших методів публічної дипломатії є використання «м'якої сили».

М'яка сила включає використання культурних, освітніх та інформаційних інструментів для досягнення цілей. Не є винятком і Україна, яка активно використовує м'яку силу у своїй зовнішній політиці. Організовує різноманітні культурні та спортивні заходи, співпрацює з іншими країнами у сфері освіти та науки, розвиває туризм та підтримує українську діаспору.

Одним із успішних прикладів «м'якої сили» в Україні є програма культурного обміну. Завдяки цій програмі студенти та викладачі мають можливість відвідувати університети та дослідницькі центри в інших країнах, де вони можуть поділитися своїм досвідом та знаннями, встановити нові зв'язки з колегами з інших країн та підвищити свій професійний рівень [27, с. 135].

Іншою важливою частиною публічної дипломатії є ЗМІ. Україна активно використовує соціальні мережі та інші ЗМІ для підвищення іміджу та поширення правдивої інформації про країну. Іноземні журналісти та блогери також беруть участь в організації туристичних та культурних заходів, допомагають поширювати інформацію про Україну та її культуру.

Україна також активно співпрацює з іншими країнами у сфері культури та спорту. Наприклад, вона бере участь у різноманітних культурних заходах та фестивалях, таких як Євробачення та різні фестивалі сучасного мистецтва, а в Україні проходять спортивні змагання, які привертають увагу міжнародної спільноти.

Загалом, публічна дипломатія та використання «м'якої сили» є важливими інструментами зовнішньої політики України. Україна успішно використовує ці інструменти для зміцнення своєї позиції на міжнародній арені та привернення уваги до своєї культури та можливостей за допомогою використання різноманітних культурних, освітніх та інформаційних засоби для підвищення нашої репутації, підтримки міжнародних відносин і сприяння економічному розвитку. Реалізація програм культурного обміну, співпраця з іншими країнами у сфері культури та спорту, використання засобів масової інформації є важливими факторами для успішного впровадження публічної дипломатії в Україні.

РОЗДІЛ 2. Особливості, форми та різновиди публічної дипломатії

2.1. Основні форми та види публічної дипломатії

Публічна дипломатія – надзвичайно складний та невпинно змінюючийся процес, що охоплює широкий спектр заходів та інструментів, спрямованих на досягнення взаєморозуміння, розвитку відносин та стратегічних цілей між державами. Це взаємодія між державами та громадськістю, що прагне підтримувати спільні цінності, розуміння та сприяти вирішенню міжнародних проблем. Вона базується на різноманітних формах комунікації та взаємодії, що дозволяють державам залучати громадськість до дискусій дипломатичних питань, досягати спільних рішень та підтримувати взаємодію між народами.

Публічна дипломатія має надзвичайну важливість у зовнішній політиці кожної країни, оскільки сприяє встановленню довіри та розуміння між націями, зміцнює міжнародну співпрацю та сприяє економічному та культурному розвитку. У цьому викладі ми розглянемо основні форми та види публічної дипломатії та їх вплив на міжнародні відносини. Основною метою публічної дипломатії є зближення країн, посилення співпраці та підтримка стабільності та розвитку, що сприятиме формуванню позитивного іміджу країни, сприятиме взаєморозумінню між людьми та створить сприятливе міжнародне середовище [58].

Однією з найважливіших форм публічної дипломатії є використання засобів масової інформації, таких як телебачення, радіо, преса, журнали та Інтернет-ресурси. Дані інструменти дозволяють донести до широкої аудиторії інформацію про позиції країн, зовнішньополітичні зусилля та досягнення в конкретних міжнародних питаннях.

Іншою формою публічної дипломатії є візити високого рівня до країн світу. Такі візити зазвичай включають зустрічі з керівництвом держави, наради з міністрами, бізнесменами та активістами громадських організацій. Вони сприяють налагодженню тісних зв'язків з іншими країнами та забезпечують взаєморозуміння між партнерами.

Також до форм публічної дипломатії можна віднести проведення міжнародних конференцій, семінарів та інших заходів, що сприяють обміну досвідом та інформацією між учасниками з різних країн світу.

Громадська дипломатія, також відома як народна дипломатія або публічна зовнішня політика, спрямована на залучення громадськості до процесу прийняття рішень та формування зовнішньої політики країни. Вона включає роботу органів державної влади, активістів, ЗМІ, професіоналів та інших зацікавлених сторін. Громадська дипломатія допомагає об'єднувати людей, вирішувати конфлікти та створювати позитивне сприйняття та взаєморозуміння між націями.

Одним із найяскравіших прикладів публічної дипломатії є правозахисна діяльність неурядових організацій Amnesty International. Організація активно збирає докази порушень прав людини, привертає увагу до проблеми та чинить тиск на уряди з метою її вирішення.

Культурна дипломатія – це форма публічної дипломатії, яка сприяє взаєморозумінню та довірі між культурами за допомогою культурної та мистецької діяльності. Ця форма публічної дипломатії включає такі заходи, як виставки, концерти, вистави, кінофестивалі, літературні заходи та інші культурні заходи. Культурна дипломатія може допомогти зміцнити довіру між націями та зміцнити міжнародні відносини, дозволяючи їм демонструвати свою культурну спадщину та традиції.

Французький інститут в Україні є одним з прикладів успішної культурної дипломатії. Інститут організовує різноманітні культурні заходи, які допомагають українцям краще познайомитись з французькою культурою та побудувати культурний міст між двома країнами.

Гуманітарна дипломатія – це форма публічної дипломатії, яка включає в себе допомогу країнам, що потребують гуманітарної допомоги, такої як медична допомога, харчова допомога, гуманітарна допомога під час катастроф та конфліктів. Ця форма публічної дипломатії допомагає встановити довіру між

країнами та зміцнити міжнародні відносини, оскільки вона дозволяє показати турботу та підтримку країни в складних ситуаціях.

Спортивна дипломатія – це форма публічної дипломатії, яка використовує спортивні заходи для зміцнення міжнародних відносин та сприяння взаєморозумінню між країнами. Ця форма публічної дипломатії може включати в себе такі заходи, як міжнародні змагання, спортивні турніри та інші спортивні події. Спортивна дипломатія може допомогти встановити довіру між країнами та зміцнити міжнародні відносини, оскільки вона дозволяє показати спортивну культуру та досягнення країни.

Освітня дипломатія – це форма публічної дипломатії, яка використовує освітні програми та обміни студентами для зміцнення міжнародних відносин та сприяння взаєморозумінню між країнами. Ця форма публічної дипломатії може включати в себе такі заходи, як обмін студентами, наукові конференції та інші освітні програми. Освітня дипломатія може допомогти встановити довіру між країнами та зміцнити міжнародні відносини, оскільки вона дозволяє показати освітні можливості та досягнення країни.

Медіа-дипломатія – це форма публічної дипломатії, яка використовує засоби масової інформації, такі як телебачення, радіо, газети та інтернет, для зміцнення міжнародних відносин та сприяння взаєморозумінню між країнами. Форма публічної дипломатії може включати в себе такі заходи, як інтерв'ю з державними діячами, телевізійні програми про культуру та історію країни, репортажі про події в країні та інші медіа заходи. На практиці, медіа-дипломатія може допомогти встановити довіру між країнами та зміцнити міжнародні відносини, оскільки вона дозволяє показати країну з різних сторін уникнути можливі конфлікти [8].

Політична дипломатія – це форма публічної дипломатії, що полягає в залученні політичних лідерів, державних установ та громадських організацій до діалогу з метою досягнення спільних цілей та розвитку взаєморозуміння між країнами. Політична дипломатія може бути здійснена шляхом проведення

переговорів, укладання міжнародних договорів та угод, а також за допомогою візитів високопосадовців та проведення дипломатичних місій.

Культурна дипломатія є ще однією важливою формою публічної дипломатії, яка полягає в поширенні культурних цінностей та традицій, з метою підвищення престижу країни в очах світової громадськості. Це може бути здійснено за допомогою культурних обмінів, фестивалів, виставок, концертів та інших заходів. Культурна дипломатія є важливим інструментом для зміцнення міжнародних відносин, створення позитивного іміджу країни та просування її культурного спадку [19].

Медіа-дипломатія – це форма публічної дипломатії, яка використовує засоби масової інформації, такі як телебачення, радіо, газети та інтернет, для зміцнення міжнародних відносин та сприяння взаєморозумінню між країнами. Ця форма публічної дипломатії може включати в себе такі заходи, як інтерв'ю з державними діячами, телевізійні програми про культуру та історію країни, репортажі про події в країні та інші медіа заходи. Медіа-дипломатія може допомогти встановити довіру між країнами та зміцнити міжнародні відносини, оскільки вона дозволяє показати країну з різних сторін та заспокоїти можливі конфлікти.

Укладання торговельних угод, співробітництво в галузі науки і техніки, надання взаємної гуманітарної допомоги – лише деякі з інструментів економічної та гуманітарної дипломатії. Останні роки показали зростаюче значення цих форм дипломатії в контексті публічної дипломатії.

Успішним прикладом публічної дипломатії є підписання Паризької кліматичної угоди 2015 року. «Документ, підписаний більш ніж 190 країнами світу, вимагає скорочення викидів парникових газів для боротьби з глобальним потеплінням» [13].

Іншим прикладом є успішна реалізація програми імені Фулбрайта, яка «передбачає обмін студентами та викладачами між США та іншими країнами світу. Ця програма сприяє взаєморозумінню між країнами світу та сприяє розвитку освіти та науки» [14].

Публічна дипломатія є важливою частиною національної зовнішньої політики та передбачає використання різних форм і видів для досягнення стратегічних цілей. Це дозволить налагодити тісніші зв'язки з рештою світу, забезпечити взаєморозуміння між партнерами та зміцнити довіру до країн-донорів. Розуміння основних форм і типів публічної дипломатії має вирішальне значення для розробки ефективної зовнішньої політики країни.

Отже, основні форми та види публічної дипломатії є невід'ємною частиною зовнішньої політики країни. Кожна з цих форм має свої особливості, цілі, засоби впливу. Культурна дипломатія, публічна дипломатія, медіа-дипломатія та економічна дипломатія використовуються для створення позитивного іміджу країни, підтримки довіри та порозуміння між її людьми. Усі ці форми дипломатії допомагають державам співпрацювати, зміцнювати зв'язки та досягати стратегічних цілей у міжнародній політиці. Ключовою особливістю публічної дипломатії є здатність простих людей брати участь у процесі прийняття рішень і створювати позитивний імідж країни в очах міжнародної спільноти.

2.2. Ключові завдання, функції, інструменти публічної дипломатії

У сучасному світі, де інформаційні технології швидко розвиваються і змінюють спосіб спілкування, публічна дипломатія стає все більш важливою для країн. Це не тільки засіб комунікації з іноземною аудиторією, але й спосіб побудови довіри, сприяння політичній стабільності, розвитку економіки та культурного обміну. Публічна дипломатія включає широкий спектр заходів та інструментів, які використовуються для досягнення цих цілей.

Завдяки своїй географічній та культурній розмаїтості, Україна є важливим гравцем на міжнародній арені. У зв'язку з цим, здійснення ефективної зовнішньої політики стає важливою складовою розвитку країни. Одним з ключових інструментів зовнішньої політики є публічна дипломатія, яка допомагає зміцнювати стосунки з іншими країнами та сприяти підтримці національних інтересів.

Одним з головних завдань публічної дипломатії є забезпечення взаєморозуміння та довіри між Україною та іншими країнами. Це досягається за допомогою різноманітних інструментів, таких як телебачення, радіо, газети та Інтернет, візити, конференції та освітні програми. Кожен з цих інструментів має свої переваги та недоліки, тому важливо використовувати їх в комплексі для досягнення максимального ефекту [16, с.22- 34].

Телебачення та радіо є одними з найпоширеніших засобів масової інформації, які можуть бути використані для забезпечення ефективної публічної дипломатії. Україна має розвинену телевізійну та радіовещательну інфраструктуру, що дає можливість донести до аудиторії інформацію про країну та її культуру. Наприклад, програми зі знайомства з українською культурою, кухнею, народними звичаями та традиціями можуть сприяти поширенню позитивного іміджу України серед іноземців.

Газети та Інтернет також є важливими засобами масової інформації, які можуть бути використані для забезпечення ефективної публічної дипломатії. У добу інформаційних технологій, інтернет є найшвидшим та найефективнішим засобом для широкого поширення інформації про країну. Соціальні мережі, блоги та веб-сайти можуть бути використані для просування української культури та презентації досягнень країни.

Однак, для забезпечення ефективної публічної дипломатії необхідно не лише використовувати засоби масової інформації, але й забезпечувати активний діалог з представниками інших країн задля іміджу держави. Для цього необхідно проводити візити, конференції та освітні програми, що дає можливість зміцнювати взаєморозуміння та довіру між країнами. Наприклад, проведення культурних заходів, які залучають іноземних гостей, може стати важливим інструментом для забезпечення позитивного іміджу України та відкриття нових можливостей для співпраці з іншими країнами. Окрім даних заходів, варто зазначити, що публічна дипломатія передбачає поширення достовірної інформації про країну, її політику, культуру та суспільство. Інформування здійснюється через різні канали комунікації, такі як масові медіа,

соціальні мережі, веб-сайти, прес-конференції тощо. Метою є забезпечення точної і об'єктивної інформації для зовнішнього сприйняття.

Громадська дипломатія також спрямований на створення позитивного іміджу країни. Це підкреслює характеристики, активи та цінності країни та допомагає встановити унікальну ідентичність країни. Це може включати популяризацію культурних досягнень, спортивних подій, можливостей туризму та інших аспектів багатства та привабливості країни.

Публічна дипломатія як інструмент побудови діалогу та взаєморозуміння між націями та народами. Сприяти вирішенню конфліктів, підтриманню миру та співпраці. Завдяки культурним обмінам, міжнародним конференціям, програмам обміну студентами та іншим заходам, Громадська дипломатія створює можливості для взаємодії та співпраці.

Однією з ролей публічної дипломатії є вплив і формування думок глобальної аудиторії. Це може включати проведення кампаній для просування певних політичних чи економічних інтересів, вплив на прийняття рішень на міжнародному рівні або мобілізацію громадськості для підтримки певних ініціатив.

Крім того, публічну дипломатію можна використовувати для просування конкретних політик та ідей. Наприклад, Україна може використовувати публічну дипломатію для просування європейської інтеграції та залучення іноземних інвестицій. Для цього необхідно проводити спеціальні заходи, які мають на меті презентувати Україну як стабільного та привабливого партнера для співпраці з міжнародними акторами.

Для досягнення поставлених завдань публічна дипломатія виконує такі функції:

В першу чергу, важливою функцією виступає зовнішньополітична комунікація, за якою публічна дипломатія дозволяє країні ефективно комунікувати свої політичні, економічні та культурні цілі та перспективи з міжнародним співтовариством. Це включає спілкування з журналістами,

інформаційними агентствами, дипломатичними представництвами, лідерами громадської думки та іншими зацікавленими сторонами [21].

По-друге, публічна дипломатія може бути використана для активного лобювання своїх політичних та економічних інтересів на міжнародній арені. Це може включати проведення спеціальних заходів, таких як форуми, конференції, зустрічі з впливовими особистостями та організаціями з метою залучення підтримки та вирішення питань, що стоять перед країною.

По-третє, одним зі способів залучення громадськості та формування довіри є культурний обмін. Публічна дипломатія відіграє важливу роль у проведенні культурних заходів, виставок, фестивалів, концертів, театральних вистав та інших подій, які сприяють обміну культурними цінностями та зміцненню взаєморозуміння.

Окрім вищеперелічених функцій, публічна дипломатія включає в себе також функцію кризового менеджменту, коли країна стикається з важливими подіями або конфліктами. Вона допомагає управляти кризовою ситуацією, донести до громадськості важливі повідомлення та забезпечити ефективну комунікацію для зменшення негативних наслідків та відновлення стабільності.

У публічній дипломатії використовуються різноманітні інструменти та засоби комунікації, щоб досягти своїх цілей. Деякі з них:

ЗМІ є важливим каналом комунікації в публічній дипломатії. Це включає телебачення, радіо, газети, журнали та інші медіаплатформи. Країни можуть використовувати інтерв'ю, прес-конференції та інші засоби для пропаганди своїх політичних, економічних і культурних досягнень.

Зростаюча популярність соціальних мереж зробила їх важливим інструментом публічної дипломатії. Країни можуть бути активними на таких популярних платформах, як Facebook, Twitter, Instagram і LinkedIn, щоб спілкуватися з громадськістю, поширювати інформацію та підвищувати обізнаність про свої зусилля.

Організація таких заходів, як міжнародні конференції, форуми та семінари, є ефективним способом підвищення обізнаності та зміцнення

міжнародного співробітництва. Ці заходи дозволяють продемонструвати успіхи нашої країни, продемонструвати важливі ініціативи, налагодити контакти з іншими державами та організаціями.

Посольства та консульства є важливими центрами публічної дипломатії країни. Вони виступають як представники та комунікатори з іншими країнами та народами. Дипломатичні місії можуть організовувати культурні заходи, виставки, конференції та інші заходи для демонстрації культури, історії та досягнень країни.

Країни можуть співпрацювати з національними та міжнародними засобами масової інформації для публікації статей, звітів, документальних фільмів та інших матеріалів, які сприяють їхнім інтересам і створюють позитивний імідж. Це може включати спільні проекти та обмін інформацією та досвідом.

Державна дипломатія в Україні відіграє важливу роль у здобутті підтримки та формуванні позитивного іміджу країни. Україна використовує різні інструменти та засоби для досягнення цілей публічної дипломатії.

По-перше, Україна активно використовує ЗМІ та соціальні мережі для поширення політичної, культурної та соціальної інформації. Для спілкування з міжнародною спільнотою використовуються сайти, офіційні сторінки в соціальних мережах та інші канали.

По-друге, наша країна розвиває свій культурний і туристичний потенціал, сприяючи зростанню свого міжнародного впливу. Наприклад, проект «Креативна Україна» популяризує український дизайн, моду та мистецтво, а проект «Відкривай Україну» демонструє туристичні можливості України. Україна активно співпрацює з іншими країнами у сфері культурного обміну. Це включає в себе організацію фестивалів, виставок, концертів та інших культурних заходів, які демонструють багатство та розмаїття української культури [48].

Крім того, Україна приділяє особливу увагу інформаційній безпеці та протидії дезінформації. З цією метою країна вжила різноманітних заходів,

зокрема покращення медіаграмотності, підтримку незалежних ЗМІ та розробку комунікаційних стратегій для боротьби з дезінформацією [41, с. 2].

Підсумовуючи, публічна дипломатія є важливим інструментом зовнішньої політики України, який допомагає зміцнювати відносини з іншими країнами та сприяє підтримці національних інтересів. Для досягнення максимальної ефективності та забезпечення взаєморозуміння на міжнародному рівні важливо використовувати різні інструменти, такі як телебачення, радіо, газети, Інтернет, візити, конференції та освітні програми.

2.3. Місце публічної дипломатії у формуванні зовнішньо-політичного іміджу держави

Публічна дипломатія є важливим інструментом у формуванні зовнішньо-політичного іміджу держави. Вона включає набір стратегій, заходів та комунікаційних методів, спрямованих на залучення громадськості та формування позитивного ставлення до країни на міжнародному рівні. Публічна дипломатія допомагає покращити сприйняття держави як активного учасника світової спільноти, сприяє налагодженню міжнародних стосунків, економічному розвитку та розвитку культурного обміну.

В даному підрозділі більш детально розгляну місце публічної дипломатії у формуванні зовнішньо-політичного іміджу держави з урахуванням наукових досліджень та практичного досвіду. Будуть розглянуті також ключові аспекти публічної дипломатії, її функції та інструменти, а також дослідження та приклади з різних країн, включаючи Україну.

Перед тим як розглядати місце публічної дипломатії у формуванні зовнішньо-політичного іміджу держави, варто розібратися в самому понятті публічної дипломатії. Існує кілька підходів до концептуалізації публічної дипломатії, але в загальному розумінні вона визначається як процес взаємодії держави з іншими державами, громадськістю та нерегулярними акторами на міжнародній арені з метою впливу на їхнє сприйняття та утворення позитивного іміджу.

Публічна дипломатія базується на розумінні, що зовнішня політика держави вже не є виключно справою державних служб та елітних дипломатів. Вона включає в себе широкий спектр зацікавлених сторін, таких як громадськість, ЗМІ, неприбуткові організації, бізнес-сектор та інші актори, які мають потенціал впливати на сприйняття держави в міжнародному контексті.

Публічна дипломатія виконує різноманітні функції у формуванні зовнішньо-політичного іміджу держави. Однією з головних функцій публічної дипломатії є забезпечення ефективної комунікації та інформування міжнародної аудиторії про політику, цінності, культуру та досягнення країни. Це стосується використання ЗМІ, соціальних мереж, виступів та інших каналів комунікації для поширення інформації. Сприяти взаєморозумінню.

Не менш важливою функцією є просування національних інтересів. Публічна дипломатія допомагає просувати національні інтереси держави на міжнародній арені, ставлячи за мету позитивне сприйняття держави та формування благоприятного клімату для співпраці з іншими країнами у різних сферах, включаючи політику, економіку, культуру, науку тощо.

В розрізі формування зовнішньо-політичного іміджу держави, публічна дипломатія сприяє розвитку культурного обміну міжнародними партнерами, намагається репрезентувати та поширювати культурні цінності, мистецтво, музику, літературу та інші аспекти культури держави. Всі заходи сприяють підтримці та міжкультурного взаєморозуміння, зміцненню та покращенню міжнародних зв'язків задля миру та стабільності.

Безумовно, публічна дипломатія використовується задля лобіювання інтересів держави в міжнародних організаціях та форумах шляхом активної участі у міжнародних дискусіях, переговорах з партнерами, формування альянсів та використання інших дипломатичних інструментів для захисту та просування національних інтересів.

В сучасному світі, де поширення дезінформації та фейків стало нормою, публічна дипломатія відіграє важливу роль у протидії цим загрозам. Вона

сприяє розповсюдженню правдивої інформації, фактів та аргументів, що допомагає зберегти довіру та позитивне ставлення до держави.

Для досягнення поставлених цілей публічна дипломатія використовує різноманітні інструменти, які включають дипломатичні місії та посольства, культурну дипломатію, ЗМІ та соціальні мережі та громадськість та неприбуткові організації тощо.

Дипломатичні місії та посольства відіграють ключову роль у публічній дипломатії. Вони є майданчиками для встановлення зв'язків з представниками інших держав, проведення дипломатичних зустрічей, переговорів та презентацій. Посольство також надає консульські послуги та допомогу громадянам України за кордоном.

Культурна дипломатія включає різні заходи та заходи, спрямовані на представлення культурного виміру нації на міжнародній арені. До них належать «художні виставки, концерти, культурні фестивалі, літературні заходи, кінопокази та інші заходи, які допомагають сектору культурного туризму просувати національне культурне виробництво» [28].

ЗМІ та соціальні мережі є потужним інструментом публічних дипломів. Вони дозволяють широкій аудиторії дізнатися про країну, її політику, культуру та досягнення. Ефективне використання ЗМІ та соціальних мереж сприяє приверненню уваги та формуванню позитивного ставлення та взаєморозуміння між міжнародними партнерами та громадськістю.

Дослідження та аналіз практик публічної дипломатії в різних країнах можуть надати цінний досвід та приклади для формування зовнішньо-політичного іміджу держави. Деякі країни успішно використовують публічну дипломатію як інструмент для підвищення свого впливу та привабливості:

На першому місці варто розглянути Канаду, яка відома своєю успішною практикою публічної дипломатії, особливо в галузі культурної дипломатії. Канадські культурні центри, програми обміну та співпраці з іншими країнами сприяють розумінню та сприйняттю канадської культури у світі [19].

Другочергово, країна, що активно використовує публічну дипломатію для просування своїх цінностей, зокрема в галузі прав людини та розвитку – Норвегія. Країна відома своїми ініціативами у сфері глобального розвитку та миру, що допомагає створювати позитивний імідж.

По-третє, в розрізі даного питання, третьою постає Японія, що успішно використовує публічну дипломатію для просування своєї культури, технологій та економічних досягнень. Японія активно вкладає кошти в розвиток культурних центрів, програм обміну та співпраці, що допомагає залучати увагу та сприяє розумінню японської культури та суспільства.

Необхідно враховувати, що публічна дипломатія є складним процесом, пов'язаним з великою кількістю викликів та перешкод, котрі включають:

По-перше, контроль над інформацією, адже швидкість інформаційних технологій зростає експоненційно, тому важливо мати контроль над інформацією, яка поширюється про державу. Негативна пропаганда та дезінформація однозначно шкодять іміджу держави та підбивають зусилля публічної дипломатії [32, с. 332-334.].

Публічна дипломатія вимагає ефективного спілкування з різними аудиторіями, включаючи громадськість та представників інших країн. Мовна бар'єр може стати перешкодою для успішної комунікації та сприйняття повідомлень. З появою нових технологій та соціальних мереж змінюються інструменти та способи комунікації. Громадські дипломи повинні адаптуватися до цих змін і використовувати ефективні методи для досягнення своїх цілей.

У міжнародних відносинах важливо враховувати відмінності в культурі та цінностях різних країн. Громадська дипломатія має визнавати ці відмінності та шукати спільні риси та рішення.

Незважаючи на виклики, публічна дипломатія має великий потенціал для формування іміджу зовнішньої політики країни. Її успіх залежить від її здатності ефективно використовувати інструменти, розуміти потреби та очікування своїх міжнародних партнерів, а також залучати та співпрацювати з різними секторами громадськості та суспільства. Україна, як держава, має

великий потенціал для розвитку публічної грамоти та формування зовнішньополітичного іміджу. Україна має багату культурну спадщину, значний науковий потенціал, туристичну привабливість та інші аспекти, які можна використати для привернення уваги та налагодження співпраці з іншими країнами.

Україна має багату культурну спадщину, яка може бути привабливою для міжнародної аудиторії. Презентація українського мистецтва, музики, літератури, традиційної культури та інших аспектів може допомогти підвищити інтерес до України та залучити більше туристів, інвесторів та іноземних партнерів.

Україна, як країна, яка пройшла складний шлях до демократії, може бути прикладом та підтримкою для інших країн, що прокладають свій шлях до демократії. Розповідь про український досвід, підтримка реформ та розвиток демократичних інститутів можуть підсилити довіру та співпрацю з міжнародними партнерами.

Також держава має значний економічний потенціал, який може бути використаний для залучення іноземних інвестицій та розвитку торгівлі. Public Diplomacy допомагає просувати українські товари та послуги на міжнародному ринку, демонструвати переваги співпраці з Україною та створювати сприятливий бізнес-клімат.

Україна бере активну участь у міжнародних зусиллях і співпрацювати з іншими країнами та організаціями у вирішенні глобальних проблем. Активна роль на міжнародній арені сприятиме підвищенню впливу та престижу України.

Загалом, Україна має потенціал активно брати участь у міжнародному співтоваристві та стати впливовою державою. Ключовим фактором успіху є розуміння та використання публічної дипломатії у формуванні зовнішньополітичного іміджу країни. Досягнення поставлених цілей потребує розробки стратегій, використання ефективних засобів та залучення різних верств суспільства. Такий підхід допоможе створити позитивний імідж

України, відкриє нові можливості та зміцнить позиції України в міжнародному співтоваристві.

РОЗДІЛ 3. ПУБЛІЧНА ДИПЛОМАТІЯ УКРАЇНИ: ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ

3.1. Інституціалізація публічної дипломатії України

Публічна дипломатія є важливим інструментом зовнішньої політики, який має на меті підвищення рівня взаєморозуміння та співпраці між державами. Україна, як держава, яка домінує на сході Європи, також використовує публічну дипломатію для підвищення свого міжнародного статусу та збільшення впливу на міжнародну арену. Інституціалізація публічної дипломатії потребує створення структур і механізмів забезпечення її системної та професійної діяльності. Як незалежна держава Україна також бере участь у розвитку публічної дипломатії та активно працює над інституціалізацією в цьому напрямку. Публічна дипломатія є важливим інструментом для формування зовнішньої політики країни та створення позитивного іміджу на міжнародній арені [20].

Інституціалізація публічної дипломатії є важливим кроком у забезпеченні її ефективності та підвищенні рівня її роботи. Цей процес передбачає створення спеціальних інституцій, які будуть відповідати за реалізацію публічної дипломатії на рівні держави. «Україна також здійснює інституціалізацію публічної дипломатії, зокрема, шляхом створення спеціальних установ, які займаються просуванням інтересів України на міжнародній арені». Одним із головних завдань публічної дипломатії України є забезпечення позитивного іміджу України у світі. Для досягнення цієї мети країна вживає різноманітних заходів, таких як культурні та спортивні заходи, візити урядовців та академічні обміни. На противагу, варто зазначити, що «без інституційної підтримки національні дипломи неефективні, тому Україна надає перевагу інституціалізації державної дипломатії» [10].

Одним із головних органів публічної дипломатії в Україні є Міністерство закордонних справ (МЗС). Міністерство закордонних справ України відповідає

за реалізацію зовнішньої політики України, зокрема за координацію діяльності дипломатичних представництв України за кордоном. Міністерство закордонних справ також відповідає за проведення культурно-освітніх заходів, які сприяють взаєморозумінню між людьми.

Іншою важливою інституцією, яка займається публічною дипломатією в Україні, є Інститут міжнародних відносин України (ІМВ). УІМВ є провідним науково-дослідним інститутом у галузі міжнародних відносин в Україні. Інститут аналізує міжнародну ситуацію та взаємодіє з міжнародними організаціями та науково-дослідними інститутами з метою зміцнення взаєморозуміння між людьми.

Також варто зазначити, що в останні роки Україна здійснює інтенсивну роботу над розвитком публічної дипломатії на рівні регіонів. Зокрема, у різних регіонах України створюються спеціальні центри публічної дипломатії, які відповідають за проведення культурних та освітніх заходів, а також за просування інтересів регіонально на міжнародній арені [38, с. 41-42].

Проте, не дивлячись на інституційну роботу у галузі публічної дипломатії, Україні ще потрібно зробити значний крок у напрямку її ефективного використання. Одним з головних викликів, які стоять перед Україною, є «необхідність відновлення довіри між Україною та її партнерами». Це можливо досягти шляхом проведення ефективної публічної дипломатії, яка буде спрямована на підвищення рівня взаєморозуміння та співпраці між державами [38, с. 56--63].

Публічна дипломатія важлива для України з точки зору зовнішньої політики та формування іміджу на міжнародній арені. Україна має багато варіантів реалізації публічної дипломатії.

Перший – презентувати власну культурну спадщину та національні цінності. Україна – багатогранна країна з різноманітною культурною спадщиною. Громадський дипломат допоможе українському культурному сектору знайти нову аудиторію та розширити свої можливості.

Другий шлях – це відстоювання демократичних цінностей та сприяння розвитку демократії в Україні та за її межами. Громадська дипломатія може бути потужним інструментом для просування демократичних цінностей і просування демократичних реформ. Це особливо важливо для України, яка продовжує свій шлях до демократії та слугує прикладом для інших країн прокласти шлях до демократії.

Одним зі способів підвищення ефективності публічної дипломатії є використання інформаційних технологій. На сьогодні інформаційні технології дозволяють забезпечити ефективний обмін інформацією між державами, а також залучити більше людей до діалогу між країнами. Україна повинна використовувати інформаційні технології для підвищення рівня взаєморозуміння між державами та просування своїх інтересів на міжнародній арені [30].

Одним з основних кроків в інституціоналізації публічної дипломатії України було створення Міністерства закордонних справ, а саме – Департаменту інформаційної політики та комунікацій. Департамент відповідає за планування та реалізацію публічно-дипломатичних заходів, розробку стратегії комунікацій, співпрацю з засобами масової інформації тощо. Крім того, в Україні є інші організації, які займаються публічною дипломатією, зокрема Рада публічної дипломатії та Інститут міжнародних відносин України.

Інституціоналізація публічної дипломатії в Україні передбачає також розвиток професійної експертизи у цій сфері. Наприклад, Міністерство закордонних справ України спільно з іншими організаціями проводить тренінги та семінари для дипломатичних працівників, що спрямовані на підвищення їхньої кваліфікації в галузі публічної дипломатії. Також в Україні існують навчальні заклади, які пропонують спеціалізовану підготовку у галузі публічної дипломатії, наприклад, Українська дипломатична академія [9].

Важливим аспектом інституціоналізації публічної дипломатії є розробка стратегії комунікацій. Україна активно працює над створенням комунікаційної стратегії, яка передбачає систематичний та цілеспрямований підхід до

публічної дипломатії. Стратегія комунікацій включає в себе визначення цілей, аудиторій, основних повідомлень та каналів комунікації, а також оцінку результативності та коригування стратегії залежно від потреб і реалій.

Іншим важливим аспектом публічної дипломатії є співпраця між державними та громадськими організаціями. Громадські організації можуть бути важливими партнерами у реалізації публічної дипломатії, оскільки вони мають широкі зв'язки в різних галузях та можуть забезпечити більш ефективну роботу державних інституцій. Загалом ефективна публічна дипломатія необхідна для покращення міжнародного статусу України, залучення інвестицій та розвитку її економіки. Українські дипломати мають сприяти формуванню позитивного іміджу України та покращенню взаєморозуміння та співпраці між народами.

Ефективна публічна дипломатія вимагає наявності кваліфікованих професіоналів у сфері комунікацій, міжнародних відносин та дипломатії. Проблема може полягати в нестачі цих фахівців та їх недостатній підготовці. Необхідно розвивати систему професійної підготовки та підтримувати постійне навчання дипломатів.

В Україні триває відверта інформаційна війна з боку агресорів, спрямована на дискредитацію країни та спотворення її іміджу. Це ставить перед українською публічною дипломатією завдання ефективного протидії пропаганді та впливу зовнішніх сил, а також покращення іміджу країни шляхом розповсюдження правдивої інформації та позитивних досягнень.

Інституціоналізація публічної дипломатії «передбачає створення відповідних структур, організаційних механізмів та експертних груп, які забезпечують систематичну та професійну роботу в цій сфері». Україна в останні роки приділяє значну увагу інституціоналізації публічної дипломатії, розробляючи стратегії, створюючи відповідні органи та впроваджуючи необхідні інструменти [10].

Україна активно використовує сучасні інформаційні технології та соціальні медіа для здійснення публічної дипломатії. Це дозволяє досягати

широкої аудиторії та ефективно комунікувати з громадськістю, зокрема, зарубіжними громадянами та представниками засобів масової інформації. Використання соціальних медіа сприяє зближенню держави та громадськості, створює можливості для двостороннього діалогу та обміну інформацією.

Україна, як країна, що має широкі зовнішньополітичні амбіції, стикається з необхідністю розширення географії публічної дипломатії. Це вимагає розробки та впровадження спеціалізованих стратегій для різних регіонів світу, а також встановлення контактів та співпраці з партнерами з усього світу.

Інституціоналізація публічної дипломатії в Україні є важливим кроком у формуванні сучасного зовнішньополітичного іміджу країни. Це вимагає створення відповідних організаційних структур, розвитку професійної експертизи, розробки стратегій комунікацій та використання сучасних інформаційних технологій. Проте «інституціоналізація публічної дипломатії стикається з такими проблемами, як фінансові обмеження, кадрові проблеми, інформаційна війна та необхідність розширення її охоплення. Вирішення цих проблем вимагає сприяння розвитку публічної дипломатії, надання необхідних ресурсів і підтримки, а також активної співпраці з партнерами по всьому світу. Інституціоналізація публічної дипломатії є важливим кроком на шляху посилення впливу України на міжнародній арені та покращення її іміджу у світі» [20].

Тому інституціоналізація публічної дипломатії є важливим кроком для забезпечення її ефективності та підвищення рівня роботи. Україна здійснює цей процес шляхом створення спеціальної інституції для представництва інтересів України на міжнародній арені. Однак, щоб максимізувати публічну дипломатію, Україні необхідно залучати державні інституції та використовувати інформаційні технології. Лише так Україна зможе створити позитивний імідж на міжнародній арені та залучити інвестиції для розвитку економіки.

3.2. Стратегія публічної дипломатії МЗС України 2021–2025 рр

Стратегія публічної дипломатії МЗС України на період 2021–2025 років є важливим документом, який визначає основоположні напрями та пріоритети зовнішньополітичної діяльності України на міжнародному арені. Ця стратегія має на меті підвищення іміджу України в світі, забезпечення належного рівня співпраці з іншими країнами та міжнародними організаціями, а також підтримка інтересів України на міжнародній арені.

Одним із головних принципів стратегії публічної дипломатії МЗС України є прозорість та відкритість у комунікації з іноземними партнерами та громадськістю. Згідно зі стратегією, МЗС планує забезпечити належний рівень інформування громадськості про діяльність держави в міжнародних відносинах, залучити до діалогу з громадськістю та засобами масової інформації, а також підвищити рівень довіри до влади.

Україна прагне забезпечити широкий доступ до інформації про свої зовнішньополітичні плани, залучаючи до цього розмаїті канали зв'язку, такі як соціальні медіа, преса, веб-сайти та інше. Такий підхід дозволяє створити ефективну систему комунікації, яка сприяє висвітленню позитивного образу України та роз'ясненню її політики й позицій.

Ще одним важливим напрямом стратегії є активна партнерська співпраця з іноземними державами, міжнародними організаціями та громадськими організаціями. Україна прагне співпрацювати з усіма зацікавленими сторонами для досягнення спільних цілей, таких як зміцнення миру, стабільності та безпеки в регіоні, сприяння економічному розвитку та інтеграції, захист прав людини та демократичних цінностей. Взаємовигідні партнерські відносини сприяють розширенню сфери впливу України та покращенню її статусу на міжнародній арені.

У контексті стратегії публічної дипломатії МЗС України також велика увага приділяється культурній дипломатії та просуванню української мови, культури, історії та традицій. Україна активно сприяє обміну культурними цінностями, організації мистецьких та культурних заходів, які сприяють популяризації українського спадщини й усвідомленню унікальності

культурного багатства країни. Важливо зазначити, що «Стратегія публічної дипломатії МЗС України на 2021-2025 роки передбачає широкий спектр заходів для досягнення поставлених завдань». Останні передбачають й розробку іміджевих кампаній, участь у міжнародних форумах і конференціях, активну комунікація зі ЗМІ та громадськістю, створення власної інформаційної бази [12].

Загалом, МЗС планує забезпечити належний рівень підтримки культурних заходів, які сприяють підвищенню інтересу до України в інших країнах, забезпечення ефективної комунікації з культурними діячами за кордоном, а також підвищення престижу України в галузі культури та мистецтва.

Ще одним важливим напрямом діяльності є розвиток економічної дипломатії. МЗС планує забезпечити належний рівень підтримки економічних інтересів України на міжнародній арені, залучення іноземних інвестицій, підвищення експортного потенціалу України та створення сприятливих умов для розвитку бізнесу.

Також одним з важливих напрямків діяльності є розвиток наукової та освітньої дипломатії. МЗС планує забезпечити належний рівень підтримки наукових та освітніх обмінів, підвищення престижу української науки та освіти, а також залучення іноземних студентів до навчання в Україні [12].

Усі ці напрямки діяльності МЗС є важливими для досягнення головної мети стратегії – підвищення іміджу України та забезпечення належного рівня співпраці з іншими країнами та міжнародними організаціями. Для успішної реалізації стратегії необхідно забезпечити належний рівень координації діяльності міністерств та інших державних органів, а також ефективно використання ресурсів та інструментів, що має МЗС.

Завдяки Стратегії публічної дипломатії Міністерства закордонних справ України на 2021-2025 роки Україна матиме можливість представити міжнародній спільноті свої досягнення, політику та перспективи розвитку. Це допоможе отримати міжнародну підтримку та розуміння позиції України.

Такий підхід необхідний у сучасному світі, де публічна дипломатія відіграє важливу роль у формуванні міжнародних відносин та сприянні мирному співіснуванню націй.

Відтак Публічна дипломатична стратегія МЗС України на 2021-2025 роки стане важливим інструментом для підтримки та розвитку зовнішньополітичного напрямку України, представництва України у світі та отримання міжнародної підтримки. Він базується на принципах прозорості, партнерства та активної комунікації з міжнародним співтовариством і сприяє розширенню можливостей України на світовій арені. Її реалізація допоможе підвищити імідж України в світі та забезпечити належний рівень співпраці з іншими країнами та міжнародними організаціями.

3.3. Особливості здійснення публічної дипломатії України в умовах війни

В даному підрозділі розглянемо особливості здійснення публічної дипломатії України в умовах Війни на сході України 2014 року та повномасштабного вторгнення 24.02.2022 року. Спочатку розглянемо особливості здійснення публічної дипломатії України в умовах Війни на Сході.

Публічна дипломатія є важливою складовою зовнішньої політики будь-якої країни. Україна, як і багато інших країн світу, зустріла виклики, пов'язані з війною, яка почалася в 2014 році. У цих умовах, роль публічної дипломатії в Україні стала особливо важливою, оскільки це засіб для збереження та підтримки міжнародної підтримки, яка є необхідною для збереження національної безпеки та територіальної цілісності України.

Відповідно до Концепції державної політики України у сфері зовнішньої інформації, публічна дипломатія є важливим інструментом забезпечення національних інтересів України, що включає в себе різноманітні заходи з метою підвищення авторитету України в світі, демонстрації її культурної, наукової,

економічної та іншої потенційних можливостей, забезпечення належного рівня розуміння та сприйняття України в міжнародному співтоваристві.

Умови війни, що почалися в 2014 році, змусили Україну переглянути свою публічну дипломатію та зосередитися на пріоритетних напрямках діяльності. Оскільки війна мала значний вплив на репутацію України в світі, було необхідно вжити відповідних заходів для підвищення авторитету країни, залучення міжнародної підтримки та забезпечення національної безпеки.

Одним з основних завдань публічної дипломатії в умовах війни було забезпечення належного рівня інформаційної підтримки дій української армії в зоні АТО. Україна здійснювала активну інформаційну політику з метою донесення до світової громадськості правдивої інформації про те, що відбувається на сході країни, про катастрофічну гуманітарну ситуацію та про порушення прав людини, що відбуваються в окупованих територіях.

Щоб забезпечити належний рівень інформаційної підтримки, Україна використовувала різноманітні інструменти публічної дипломатії, включаючи візити на високому рівні, зустрічі та відеоконференції з представниками міжнародних організацій та держав, міжнародні прес-конференції, а також використання соціальних мереж та інших каналів масової комунікації.

Одним з пріоритетних напрямків публічної дипломатії України в умовах війни є залучення міжнародної підтримки. Україна активно співпрацювала з міжнародними організаціями, такими як ООН, ЄС, НАТО та інші, з метою забезпечення міжнародного підтримки в боротьбі з окупацією країни.

Зокрема, Україна звернулася до міжнародних організацій з проханням про допомогу в забезпеченні безпеки українських громадян на окупованих територіях, а також з проханням про надання гуманітарної допомоги. Усі ці зусилля допомогли залучити міжнародну підтримку та підвищити авторитет України в міжнародному співтоваристві.

Ще одним пріоритетним напрямком публічної дипломатії України в умовах війни є залучення іноземних інвестицій та залучення іноземних

студентів для навчання в Україні. Це може допомогти підвищити авторитет країни, забезпечити розвиток національної економіки та української науки.

Щоб забезпечити успішну реалізацію цього напрямку, Україна використовує різноманітні інструменти публічної дипломатії, включаючи проведення міжнародних конференцій та семінарів, співпрацю з університетами та науковими установами з інших країн, а також використання соціальних мереж та інших каналів масової комунікації.

Важливим документом, який визначає основні напрямки діяльності Міністерства закордонних справ України в галузі публічної дипломатії на наступні п'ять років. Важливим завданням стратегії є забезпечення підвищення іміджу України у світі та налагодження ефективної співпраці з іншими країнами та міжнародними організаціями. У зв'язку з тим, що Україна перебуває у війні з 2014 року, стратегія передбачає використання різноманітних інструментів публічної дипломатії для захисту авторитету країни та забезпечення розвитку національної економіки та науки. До таких інструментів можна віднести міжнародні конференції та семінари, співпрацю з університетами та науковими установами інших країн, а також використання соціальних мереж та інших каналів масової комунікації.

Публічна дипломатія України є важливим інструментом забезпечення національної безпеки, стабільності та розвитку країни. Умови війни, які тривають від початку повномасштабного вторгнення 24.02.2022 створюють такі складні виклики для здійснення публічної дипломатії, як-от:

1. Зміна пріоритетів публічної дипломатії.

Умови війни змушують Україну переглянути свої пріоритети в публічній дипломатії. На першому етапі війни, основним пріоритетом було залучення уваги міжнародної спільноти до агресії Росії та підтримки України. З течією часу, пріоритети змінилися і тепер основним завданням є забезпечення економічного розвитку країни та інтеграція України в європейський та світовий економічний простір.

2. Залучення міжнародної спільноти.

Залучення міжнародної спільноти до підтримки України в умовах війни є однією з основних завдань публічної дипломатії. У цьому контексті, проведення міжнародних конференцій та семінарів є важливим інструментом забезпечення міжнародної підтримки України. Також, співпраця з університетами та науковими інститутами з інших країн може сприяти залученню міжнародної уваги до України.

3. Використання соціальних мереж та інших комунікаційних каналів.

Одним з найважливіших інструментів публічної дипломатії в умовах війни є використання соціальних мереж та інших комунікаційних каналів. Інформаційна війна, яка проводиться Росією, ставить перед Україною завдання забезпечення об'єктивної інформації про події в країні та підтримки української позиції. Використання соціальних мереж може допомогти українській владі забезпечити швидкий і ефективний обмін інформацією з громадськістю та міжнародними партнерами.

4. Розвиток науково-технічного потенціалу.

Україна має високий науково-технічний потенціал, який може бути використаний для здійснення публічної дипломатії. Розвиток науково-технічного потенціалу може забезпечити Україні конкурентну перевагу на світовому ринку та створити додаткові можливості для розвитку економіки країни. Також, співпраця з іншими країнами у галузі науки та техніки може сприяти залученню міжнародної уваги до України.

5. Підтримка українського культурного спадщини.

Підтримка української культурної спадщини є важливим елементом публічної дипломатії. Українська культура має багату історію та традиції, які можуть стати об'єктом інтересу для міжнародної спільноти. Підтримка української культури може сприяти позиціонуванню України як країни з багатою культурною спадщиною та сприяти залученню туристів до країни.

6. Розвиток економіки країни.

Розвиток економіки країни є важливим завданням публічної дипломатії. Україна має великий потенціал для розвитку галузей як сільського

господарства, так і промисловості. Розвиток економіки може забезпечити Україні економічну стабільність та конкурентоспроможність на світовому ринку. Також, залучення іноземних інвесторів може стати важливим інструментом забезпечення міжнародної підтримки України.

7. Український досвід у веденні війни.

Україна має значний досвід у веденні війни, який може бути використаний як платформа для співпраці з іншими країнами та міжнародними організаціями. Український досвід може стати корисним для інших країн, які стикаються з війнами та конфліктами. Також важливо відзначити, що Україна пройшла складну дорогу від війни до миру. У початковій стадії війни, український уряд зосереджувався на військових операціях, що призвело до значних людських втрат та економічних збитків.

Однак з часом, український уряд почав звертати увагу на важливість публічної дипломатії в процесі ведення війни. Україна активно залучала до співпраці міжнародні організації, експертів та журналістів, організовувала публічні конференції та семінари, використовувала соціальні медіа та інші масові комунікаційні канали для поширення інформації про ситуацію в країні та залучення підтримки з боку міжнародної спільноти.

Ці зусилля дали позитивний результат – Україна зуміла покращити своє міжнародне ставлення та залучити підтримку з боку інших країн та міжнародних організацій. Публічна дипломатія стала важливим інструментом для забезпечення правильного сприйняття ситуації в Україні, а також для залучення допомоги та підтримки в процесі відновлення країни після війни.

Натомість, варто відзначити, що виконання такої стратегії не було безперешкодним. Війна в Україні супроводжувалася інформаційною війною з боку Росії, що намагалася дискредитувати уряд України та змінити сприйняття ситуації в міжнародній спільноті. Важко було забезпечити об'єктивну та правдиву інформацію про ситуацію в Україні в умовах інформаційної війни.

Крім того, війна стала великим випробуванням для української державності та демократії. Україна змушена була змінити підходи до ведення

внутрішньої та зовнішньої політики, зокрема, вживати кроки для забезпечення безпеки та стабільності в країні, а також для викорінення корупції та політичної нестабільності.

Стратегія публічної дипломатії, яку реалізує Український Міністерство закордонних справ на період з 2021 по 2025 роки, передбачає подальше залучення міжнародної спільноти до підтримки України в процесі відновлення та розвитку країни після війни. На мою думку, успіх реалізації стратегії публічної дипломатії буде залежати від того, наскільки ефективно МЗС зможе використовувати різноманітні інструменти публічної дипломатії та інформаційної війни, які вже були успішно застосовані в попередні періоди ведення війни.

ВИСНОВКИ

В дипломній роботі було проведено детальне дослідження публічної дипломатії як важливого інструменту зовнішньополітичної діяльності держави. Аналізуючи основні концептуальні підходи до визначення поняття «публічна дипломатія», було встановлено, що вона охоплює широкий спектр комунікаційних стратегій та заходів, спрямованих на зміцнення міжнародного статусу та іміджу держави.

Перш за все, було досліджено поняття «публічна дипломатія» з позицій різних теоретичних підходів. Виявлено, що існує декілька концепцій, що пояснюють роль та сутність публічної дипломатії, такі як комунікаційний підхід, м'яка сила, народна дипломатія тощо. Ці підходи дають розуміння того, що публічна дипломатія включає в себе взаємодію з міжнародною спільнотою через культурні, громадські та медійні канали. Крім того, було звернуто увагу на роль публічної дипломатії в контексті «м'якої сили». Публічна дипломатія визнана одним із ключових елементів «м'якої сили» нації, оскільки вона впливає на думки та сприйняття міжнародної спільноти через спілкування, культурний обмін та інші засоби обміну. Важливо зазначити, що публічна дипломатія сприяє не лише захисту національних інтересів, а й міжнародному взаєморозумінню, співпраці та вирішенню конфліктів.

Ефективна комунікація в рамках публічної дипломатії залежить від багатьох факторів, включаючи культурні та історичні різноманітності, які впливають на сприйняття повідомлень різними аудиторіями. Для досягнення успіху в публічній дипломатії необхідно використовувати відповідні комунікаційні стратегії, щоб залучити увагу та зберегти інтерес аудиторії. Соціальні мережі та інші технології можуть допомогти поліпшити ефективність комунікації, сприяти взаємодії та встановленню довіри між країнами. Крім того, аналіз медіа-контенту та застосування соціологічних методів дослідження можуть бути корисними інструментами для вивчення публічної дипломатії.

Кожна форма комунікації має свої особливості та може бути корисною для досягнення різних цілей в публічній дипломатії.

Публічна дипломатія та м'яка сила є ключовими елементами сучасної зовнішньої політики, спрямованої на стійкий мир і процвітання. Використовуючи ці інструменти, країни можуть залучати інвестиції, покращувати дипломатичні відносини та впливати на глобальну систему. «М'яка сила» зосереджується на впливі на культуру, ідеї та цінності інших країн, зберігаючи при цьому їх репутацію та добрі стосунки. сприяти та підтримувати дипломатичні відносини з іншими країнами. Успішне використання таких інструментів, як програма залучення імміграції в Канаду та проведення Євробачення 2017 в Україні, підтверджує їх ефективність. Україна активно використовує публічну дипломатію та «м'яку силу» для зміцнення своїх позицій на міжнародній арені, співпраці з іншими країнами та використання культурних, освітніх та інформаційних інструментів для досягнення своїх цілей. ЗМІ відіграють важливу роль у публічній дипломатії, допомагаючи покращити імідж країни та поширюючи правдиву інформацію про цю країну.

У розділі другому досліджувала особливості, форми та види публічної дипломатії. Ми знаємо, що основні форми публічної дипломатії включають культурну дипломатію, публічну дипломатію, медіа дипломатію тощо. Кожна з цих форм має свої особливості та інструменти взаємодії з міжнародною спільнотою. Було встановлено, що ключові завдання та функції публічної дипломатії включають підтримку зовнішньополітичних пріоритетів держави, просування національного іміджу, сприяння міжнародному співробітництву та довіра міжнародної спільноти.

Окрім того, розглядалися різні інструменти публічної дипломатії, такі як засоби масової комунікації, культурні обміни, спортивні заходи та інші. Важливість цих інструментів полягає в їх здатності досягати широкого кола аудиторії та впливати на формування уявлень та думок про державу. Було показано, що місце публічної дипломатії в процесі формування зовнішньо-

політичного іміджу держави є надзвичайно важливим, оскільки воно визначає сприйняття та ставлення міжнародної спільноти до держави.

У третьому розділі було проаналізовано практичний аспект публічної дипломатії України. Було досліджено процес інституціалізації публічної дипломатії в Україні та виявлено основні актори та структури, відповідальні за здійснення публічної дипломатії на національному рівні. Зокрема, Міністерство закордонних справ України виконує ключову роль у формуванні та реалізації стратегії публічної дипломатії України.

Стратегія публічної дипломатії МЗС України на період 2021-2025 років була детально проаналізована. Встановлено, що стратегія визначає основні пріоритети та цілі публічної дипломатії України, такі як залучення міжнародної підтримки, просування українських інтересів та іміджу, сприяння міжнародному співробітництву та інші. Важливо зазначити, що стратегія передбачає використання широкого спектру інструментів та каналів комунікації для досягнення цих цілей.

Особливості здійснення публічної дипломатії України в умовах війни були розглянуті. Враховуючи актуальні геополітичні виклики, Україна стикається з необхідністю використовувати публічну дипломатію як засіб для привернення уваги міжнародної спільноти та підтримки у вирішенні конфлікту на своїй території. Відзначено важливість ефективних комунікаційних стратегій та заходів для залучення міжнародної підтримки та розуміння української позиції.

Отже, в цілому, проведене дослідження підтверджує важливість публічної дипломатії як ефективного інструменту зовнішньополітичної діяльності держави. Громадська дипломатія підтримує національні інтереси, створює позитивний імідж і допомагає працювати з міжнародним співтовариством. Для успішної зовнішньополітичної діяльності країнам важливо використовувати різні форми та інструменти публічної дипломатії, розробляти стратегії та враховувати особливості сучасного світу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Баран О. Публічна дипломатія як складова зовнішньої політики України // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна // Міжнародні відносини та зовнішня політика. URL: <https://periodicals.karazin.ua/irp/article/view/10359> (дата звернення: 20.05.2023)
2. Гуляєв О. В. Публічна дипломатія в Україні: стан, проблеми та перспективи розвитку // Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gv_2019_28_10 (дата звернення: 29.05.2023)
3. Євсєєва К.В. Публічна дипломатія: сутність, принципи, завдання. // Наукові записки Національного університету «Острозька академія. Політологія». URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NZNUoa_2016_19_17 . (дата звернення: 12.06.2023)
4. Зінов'єва Л., Марчук Л. Публічна дипломатія України: теорія і практика. URL: <https://libraria.ua/products/publ%D1%96chna-diplomat%D1%96ya-ukra%D1%97ni-teor%D1%96ya-%D1%96-praktika>. (дата звернення: 15.04.2023)
5. Карпінська Т.С. Медіація як форма міжкультурного діалогу // Тези доповідей в щорічній XIV науковій студентській конференції «Молодь без Кордонів». URL: <file:///C:/Users/%D0%A4%D0%BE%D1%80%D0%BC%D1%83%D0%BB%D0%B0/Desktop/%D0%B7%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82.%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%8F%202020%20+.pdf> 2020. С. 68-70. (дата звернення: 27.03.2022).

6. Карпінська Т.С. «Aviation safety serving as the cornerstone for international collaboration» // Тези доповідей на міжнародній науково-технічій конференції «ABIA-2023». URL: <https://conference.nau.edu.ua/index.php/AVIA/AVIA2023/paper/view/9785/7808> (дата звернення: 03.05.2023)
7. Кейн, Г., Маллок, Ч., Сміт, М. Public Diplomacy and the Web: An Examination of Online Media Practices of Public Diplomacy Divisions in the United Kingdom and the United States, 2015 // International Journal of Communication, 21.
8. Кононенко О. Публічна дипломатія: концепт і практика. URL: https://naub.oa.edu.ua/bitstream/NAUB/2310/1/Popova_O.Publikna_diplomatija_koncept_i_praktika.pdf. (дата звернення: 29.05.2023)
9. Малик М. Роль публічної дипломатії в формуванні зовнішнього образу України // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvdru_2016_2_9(дата звернення: 20.03.2023)
10. Мельничук Л.Інституціоналізація публічної дипломатії в Україні: теоретичний аспект // Право України.URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prukr_2015_3_43. (дата звернення: 18.05.2023)
11. Міжнародний центр перспективних досліджень: <http://icps.com.ua/>.
12. Міністерство закордонних справ України: «Публічна дипломатія <https://mfa.gov.ua/ua/ukraine-ua/politika-ua/publikna-diplomatia> . (дата звернення: 09.06.2023)
- 13.«Paris Agreement – Status of Ratification» // United Nations Framework Convention on Climate Change, 26 Feb. 2021, <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement/status-of-ratification>. (last accessed: 03.06.2023).
14. «The Fulbright Program» Bureau of Educational and Cultural Affairs» U.S. Department of State, 25 Feb. 2021, <https://eca.state.gov/fulbright>. (last accessed: 15.05.2023).

15. «Ukraine's Country Image and Country Image Cultivation Strategies over Three Decades: Through the Lens of Public Diplomacy, Soft Power, and Nation Branding» by Yeping Wang and Hongbo Li, published in the Journal of International Communication:
16. Beasley, P. Public Diplomacy and Soft Power. In C. Snow, P. M. Taylor (Eds.), Routledge Handbook of Public Diplomacy// Routledge. 2016. P. 22-34.
17. Brian Hocking, Jan Melissen. The New Public Diplomacy: Soft Power in International Relations // Palgrave Macmillan. P.107-117.
18. Canadian International Council. 2012. Beyond Borders: A New Canadian Foreign Policy. URL: <https://www.opencanada.org/wp-content/uploads/2012/12/OpenCanada-org-Final-Report.pdf> . (last accessed: 28.05.2023).
19. Cultural Diplomacy. European External Action Service, 2020, https://eeas.europa.eu/topics/culture/3280/cultural-diplomacy_en. (last accessed: 10.04.2023).
20. Dorokhov O., Shvets K. The Institutionalization of Public Diplomacy in Ukraine: A Study of Governmental Approaches to Soft Power // Journal of Contemporary Eastern Europe Research. URL: <https://brill.com/view/journals/hjd/aop/article-10.1163-1871191x-bja10161/article-10.1163-1871191x-bja10161.xml?language=en> (last accessed: 20.05.2023).
21. European External Action Service. Public Diplomacy. URL: https://eeas.europa.eu/topics/public-diplomacy_en . (last accessed: 06.06.2023).
22. European External Action Service.. EU Public Diplomacy Handbook. URL: https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/handbook_0.pdf . 2015. (last accessed: 06.06.2023).

23. European Union.. Public diplomacy in the European Union:
https://www.eesc.europa.eu/resources/docs/publications/qnw-34-001-00-d-en-c_0.pdf . 2013. (last accessed: 23.05.2023).
24. Gilboa, E.. Public Diplomacy: The Missing Component in Foreign Policy, 617-638.
25. Gilboa. Public Diplomacy: Concepts, Practice and Evaluation // Routledge. 2020.
26. Haass, R. N. The Age of Nonpolarity: What Will Follow US Dominance. Foreign Affairs, 44-56.
27. Holliday A. Public diplomacy and soft power: New trends and future prospects // The Hague Journal of Diplomacy. URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC9707085/> . P.123-137.
28. Institute for Cultural Diplomacy. Cultural Diplomacy and Soft Power in the Information Age. 2020. URL: <https://www.culturaldiplomacy.org/research/book-reviews/soft-power>
29. Institute for Cultural Diplomacy. Public Diplomacy. URL: https://www.culturaldiplomacy.org/index.php?en_public-diplomacy.
30. Kathy R. Fitzpatrick, Carolyn S. Davis. Public Diplomacy: Foundations for Global Engagement in the Digital Age // Polity, 2020.
31. Keith Dinnie ta Vian Bakir. Nation Branding: Concepts, Issues, Practice. P. 43. (last accessed: 11.05.2023).
32. Kunczik, M. Images of Nations and International Public Relations. In J. R. Macnamara (Ed.), 2010 Public Relations and Communication Management: Current Trends and Emerging Topics. P. 313-334.
33. Maguire, T.J .Secret Intelligence and public diplomacy in the Ukraine War Dylan. URL: <https://scholarlypublications.universiteitleiden.nl/access/item%3A3561528/download>. P. 44. (last accessed: 07.04.2023).

34. McKay, J. The management of public diplomacy: An overview and assessment, 2009. *International Journal of Cultural Policy*, 15(2), 173-190.
35. Melissen, J., & Sharp, P. *New Diplomacy and the Rise of Non-State Actors: Trends and Perspectives*. Brill.
36. Melissen, J. *The New Public Diplomacy: Soft Power in International Relations* (2nd ed.). Palgrave Macmillan.
37. Ministry of Foreign Affairs of Ukraine. Public Diplomacy. URL: <https://mfa.gov.ua/en/about-ukraine/public-diplomacy> (last accessed: 01.06.2023).
38. Nancy Snow та Philip M. Taylor. «Public Diplomacy: A Conceptual Framework P.7-62.
39. Naren Chitty, Li Ji, Gary Rawnsley, Craig Hayden. *The Routledge Handbook of Soft Power*. 2020 // *Understanding Soft Power Through Public Diplomacy in Contrasting Polities* Efe Sevin.
40. Nye, J. S. Jr. Soft Power and American Foreign Policy. *Political Science Quarterly*, 255-270.
41. Nye, J. S. *Soft Power: The Means to Success in World Politics*. New York: Public Affairs, 2004. P. 2.
42. Ole Elgström. *Public Diplomacy and International Relations: The Role of Digital Technologies*. P.17. (last accessed: 26.02.2023).
43. Organization for Security and Co-operation in Europe.. *Public diplomacy: A compendium of good practices*. 2017. URL: <https://www.osce.org/secretariat/321746> (last accessed: 07.06.2023).
44. *Public Diplomacy and Journalism: New Dimensions of a Changing Relationship*. The Hague Journal of Diplomacy.
45. Seib, P. *Real-Time Diplomacy: Politics and Power in the Social Media Era*. Palgrave Macmillan.
46. Seib, P. *The Future of Public Diplomacy: An Uncertain Fate* // Palgrave Macmillan.

47. Snow, N.,. The Routledge Handbook of Public Diplomacy (3rd ed.). Routledge. 2021.
48. United Nations. Public diplomacy: A new perspective. URL: <https://www.un.org/en/events/public-diplomacy/pdf/public-diplomacy.pdf> (last accessed: 01.05.2023).
49. United States Department of State. 2019. Public Diplomacy. URL: <https://www.state.gov/bureaus-offices/under-secretary-for-public-diplomacy-and-public-affairs/bureau-of-public-affairs/> (last accessed: 19.04.2022).
50. Wang, J. The Practice of Public Diplomacy: Confronting Challenges Abroad // Palgrave Macmillan.
51. Zaharna R. Battles to Bridges: US Strategic Communication and Public Diplomacy after 9/11 // Palgrave Macmillan.
52. Zaharna, R. Diplomacy in the Digital Age: Essays in Diplomatic Theory and Practice. Oxford University Press. 2020.
53. Nickolas K. Public Diplomacy in a Changing World. Clingendael Institute, 2006.
54. Peter Lang, Matt A. Public Diplomacy in the Digital Age: Strategies and Tactics. In International Public Relations and Public Diplomacy: Communication and Engagement. P. 193-212.
55. Malevin D. Digital Diplomacy: Theory and Practice // Routledge. 2019.
56. Nye J. «The New Public Diplomacy: Soft Power in International Relations. «[Foreign Affairs](#), 2004. P. 189-192.
57. Soft Power & Foreign Policy in 21st-Century International Affairs URL: https://www.jef.or.jp/journal/pdf/167th_cover09.pdf (дата звернення: 10.06.2023).
58. «Public Diplomacy» U.S. Department of State, 22 Feb. 2021, <https://www.state.gov/public-diplomacy/>. (last accessed: 09.04.2023).